

Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö
PL 325
00052 VERO

Lausunto

9.8.2012

Oikeusministeriö

Viite / Diaarinumero
VH A37/00 00 01/2012
OM/12/41/2007

Lausunto hallituksen esitysluonnokseen käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa hallintoasian käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi

Oikeusministeriö on pyytänyt Verohallinnolta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa hallintoasian käsittelyn viivästyessä koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi hallintoviranomaiselle velvollisuus määritellä odotettavissa oleva käsittelyaika tietyille asianosaisen oikeusasemaa koskeville asioille. Hallintoviranomaiset velvoitettaisiin määrittelemään ja julkaisemaan keskeisien asiaryhmien osalta asioiden käsittelyajat, jotka se ratkaisee hallintopäätöksellä. Laki velvoittaa myös seuraamaan käsittelyaikojen toteutumista. Lisäksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi oikeussuojakeino, viivästysvalitus, joka olisi hallintolainkäyttölaissa säädettävien edellytyksin asianosaisen käytössä asian käsittelyn viivästyessä hallinnossa.

Hallituksen esityksen taustalla on vuonna 2008 valmistunut passiivisuustyöryhmän mietintö (oikeusministeriön työryhmämietintö 2008:5). Tähän mietintöön Verohallinto on antanut lausunnon (9.1.2009 Dnro 1830/09/2008), jossa on jo arvioitu keskeisimpiä uudistusehdotuksia. Verohallinto viittaa aikaisempaan lausuntoonsa. Pyydettyä lausuntona Verohallinto esittää lisäksi kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitysluonnoksesta ei tarkalleen selviä, mitä Verohallinnon toimenpiteitä se koskee. Luonnoksen mukaan käsittelyajan määrittämisvelvollisuuden piiriin kuuluisivat mm. asiat, jotka ratkaistaan hallintopäätöksellä. Edellä mainitut asiat koskisivat lähinnä erilaisia hakemusasioita (esim. ennakotieto-/ratkaisuhakemukset ja poikkeuslupahakemukset), oikaisuvaatimuksia ja valitusasioita. Esimerkiksi verotarkastus rajautuisi Verohallinnon käsityksen mukaan käsittelyajan määrittelyvelvollisuuden ulkopuolelle, koska verotarkastus ja siitä laadittava kertomus eivät ole hallintopäätöksiä. Verotarkastuskertomus on kuitenkin laadittava ilman aiheetonta viivästystä ja Verohallinnossa on hyväksytty tavoitteeksi, että normaali tarkastuksen kesto-aika on 8 kuukautta. Sen lisäksi hyvän verotarkastustavan mukaan tarkastettavalle on ilmoitettava, jos tämä aika ylittyy.

Ennakonpidätysprosentin ja ennakkoveron muuttaminen

Ennakonpidätysprosenttia ja ennakkoveroa (ennakonkanto) muutetaan verovelvollisen hakemuksesta tai viranomaisaloitteisesti. Verovelvollinen voi vaatia muutosta saman verovuoden aikana samastakin asiasta useamman kerran ja muuttaa vaatimustaan missä käsittelyn vaiheessa tahansa. Verovuonna tehtävien muutosten lukumäärää ei ole rajoitettu. Ennakonpidätysprosentin ja ennakkoveron määrittämistä ja muuttamista koskevat asiat käsitellään Verohallinnossa valtakunnallisesti ja ilman aiheutonta viivytystä, koska asiat ovat luonteeltaan sellaisia, että verovelvollisen tulee saada ennakoperinnän päätös mahdollisimman pian.

Jos verovelvollisen vaatimusta ennakonpidätysprosentin tai ennakkoveron muuttamiseen ei ole joltain osin hyväksytty, hän voi vaatia EPL 18 ja 24 § perusteella valituskelpoista päätöstä, josta saa valittaa hallinto-oikeuteen. Näistä pyynnöistä kirjataan ennakoperinnän oikaisujärjestelmän muistioon kaikki vaiheet (mm. vastineet vastaselitykset ym.), jotka tulevat ko. tapauksessa kyseeseen ja jotka on Verohallinnon ohjeessa Verovalitusmenettelyä koskeva ohje kuvattu Verohallinnossa kirjattaviksi asioiksi. Lukumääräisesti näitä päätöksiä tehdään vähän.

Ennakoperintää koskevat ennakkoratkaisut kirjataan Dimo-järjestelmään. Ennakonpidätysprosenttia ja ennakkoveroa koskevia muutoksia tehdään vuosittain noin 1,5 miljoonalle verovelvolliselle.

Kaikki ennakkoveroja koskevat muutospyynnöt ja suurin osa ennakonpidätysprosenttia koskevista muutospyyntöistä tulevat muuten kuin sähköisesti (n. 29 % asiakaspalvelussa, n. 29 % puhelimitse ja n. 3 % postitse). Muuten kuin sähköisen asiointin kautta tulleiden muutospyyntöjen käsittelyaikoja ei voida nykyisellään seurata, koska asioita ei kirjata saapuneiksi. Asioita ei kirjata, koska kirjaamiseen eikä käsittelyaikojen seurantaan ei ole tähän mennessä ilmennyt erityistä tarvetta. Käsittelyaikojen pituudesta ei ole saatua kielteistä palautetta. Jos laki edellyttäisi ennakonpidätysprosentin ja ennakkoveron käsittelyaikojen seuranta, asiakas-, puhelin ja paperihakemusten käsittelyajan seuranta varten tulisi rakentaa uusi seurantajärjestelmä. Vaatimus koskisi vuosittain noin 1 miljoonaa päätöstä, jotka tulisi päätöksen tekemisen lisäksi kirjata. Kirjaaminen hidastuttaisi kohtuuttomasti prosessia ja itse päätöksen tekemistä. Verokorttiasian tai ennakkoveroasian käsittely edellä mainituissa asiakaspalvelutilanteissa kestää nykyisin vain muutamia minuutteja. Asian kirjaaminen seurannan vuoksi arviolta kaksinkertaistaisi käsittelyajan. Lisäksi seurannan rakentaminen aiheuttaisi suuria muutoksia tietojärjestelmiin ja tätä kautta suuria kustannuksia Verohallinnolle.

Ennakonpidätysprosenttia muuttavista verovelvollisista noin 37 % (v. 2011) asioi sähköisen asiointin kautta (Verokortti verkossa -palvelu). Verokortti verkossa -palveluun liittyy julkaistu palvelulupaus, jonka mukaan verokortti toimitetaan noin 4-5 arkipäivän kuluessa tilauksesta joka on tehty ennen klo 23. (Arkipäiviksi lasketaan ma-pe). Verokortti verkossa -palvelun kautta tehtyjä ennakonpidätysprosentin muutosten käsittelyn joutuisuutta seurataan asianhallinnan raporttien avulla reaaliaikaisesti. Verokortti verkossa -palvelun automaattiprosessissa päätösten läpimenoaika on 98 % päätöksistä 1-8 tuntia ja hakemuskäsittelyssä läpimenoaika on 92 % päätöksistä 1-2 työpäivää.

Verohallinnon käsityksen mukaan ennakonpidätysprosenttia ja ennakkoveroa koskevia asiat rajautuvat käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa hallintoasian käsittelyn viivästyessä koskevan lainsäädännön ulkopuolelle ja tulevat sen piiriin vasta, jos verovelvollisen vaatii EPL 18 ja 24 § perusteella, että Verohallinto tekee valituskelpoisen päätöksen, joka perustellaan hallintolaissa edellytetyllä tavalla. Tästä tulisi ottaa selkeä maininta hallituksen esityksen perusteluihin.

Jos kuitenkin vastoin Verohallinnon käsitystä katsottaisiin, että ehdotettu sääntely soveltuu myös ennakonpidätysprosenttia ja ennakkoveroa koskeviin asioihin, ne tulisi säätää käsittelyn joutuisuutta hallinnossa ja oikeussuojaa hallintoasian käsittelyn viivästyessä koskevan lainsäädännön soveltamisalan ulkopuolelle. Verovuoden aikana tapahtuvat veroprosentin ja ennakkoveron muutokset eivät ole sellaisia ratkaisuja, joihin olisi syytä sisällyttää lakiehdotuksen viivästyssuojaa, koska oikeussuojan tarve toteutuu vasta varsinaisen verotuspäätöksen yhteydessä. Näiden asioiden käsittely on nykyisellään niin tehokasta, että siihen on tarpeetonta kytkeä ehdotettua viivästyssuojaa. Kyseiset asiat käsitellään jo nykyisellään asian luonteen vuoksi joutuisasti ja ilman aiheutonta viivytystä. Seurannan järjestäminen ja viivästymisvalitus hidastuttaisi prosessia, joka on nykyisellään nopea ja sujuva. Asiakaspalvelussa verovelvollinen saa muutoksen odottaessa ja puhelinpalvelussa postin kulusta riippuen 2-3 päivän sisällä, jolloin verovelvolliselle ei voida nykyiselläänkään katsoa aiheutuvan oikeuden menetyksiä. Edellä mainitut päätökset edustavat noin 60 % ennakonpidätysprosenttia ja ennakkoveroa koskevista päätöksistä.

Henkilöasiakaan tuloverotuksen muuttaminen

Henkilöasiakaan tuloverotuksen tiedot ovat asiakkaalle lähetetyllä esitäytetyllä veroilmoituksella, jonka asiakas tarkistaa ja tarvittaessa palauttaa korjattuna tai täydennettynä. Asiakas palauttaa esitäytetyn veroilmoituksen Verohallinnolle keväällä. Tämän jälkeen palautuneet ilmoitukset käsitellään ja verotus päättyy lokakuun lopussa. Tapauskohtaisessa valvonnassa asiakkaita tarvittaessa kuullaan ja joissain tapauksissa kuulemisen yhteydessä ilmoitetaan mahdollisuudesta määrätä veronkorotus.

Käytännössä yhden asiakkaan verotuksen käsittely kestää kuulemisen vaatiman 2-3 viikon vastausajan mukaan lukien noin kuukauden. Tässä asiassa käsittelyajan kestolla ei asiakkaan kannalta liene merkitystä, sillä kaikkien henkilöasiakkaiden verotus kuitenkin vahvistetaan lokakuun lopussa ja vasta sen jälkeen alkaa muutoksenhakumahdollisuus.

Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännön mukaan asian käsittelyn kokonaiskeston alkamisajankohta määräytyy sellaisesta asiakkaan kuulemisesta, jossa ilmoitetaan mahdollisuudesta määrätä veronkorotus. Verotuspäätöksiä koskevien oikaisuvaatimusten käsittely voidaan aloittaa vasta verotuksen päättymisen jälkeen eli marraskuun alusta. Verovelvollisella on viiden vuoden määräaika verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta lukien hakea muutosta verotukseensa. Esimerkiksi vuodelta 2011 verotus päättyy 31.10.2012, muutoksenhakuaika alkaa 1.11.2012 ja päättyy 31.12.2017. Millä tavoin lakiuudistuksessa huomioidaan kokonaiskäsittelyajassa se aika, jolloin asiakkaan verotuksen osalta mitään ei ole ollut vireillä. Suomen lainsäädännössä olevan poikkeuksellisen pitkän muu-

toksenhakuajan johdosta Verohallinto esittää, että oikaisuvaatimusten käsittelyaika säädetäisiin alkavaksi verotuksen päättymisen jälkeen tehdystä oikaisuvaatimuksen vireilletuloajankohdasta lukien eikä oikaisuvaatimusten käsittelyaika-arviossa eikä sitä varten järjestettävässä seurannassa huomioidaisi säännönmukaisen verotuksen kestoaikaa.

Muutosverotuksen osalta sekä asiakkaan aloitteesta tehdyn oikaisuvaatimuksen että viranomaisaloitteisen verotuksen oikaisun käsittely ovat ne keskeiset Verohallinnon päätökset, joiden osalta on määritelty käsittelyaikatavoitteet Verohallinnon tulostavoitteina. Näistä tulostavoitteista voitaisiin johtaa Verohallinnon tietoverkossa julkaistavat odotettavissa olevat käsittelyajat, jotka voisivat olla oikaisuvaatimusten osalta yksi vuosi vireille tulosta ja verotuksen oikaisuissa verovelvollisen vahingoksi viiden vuoden mukaan kuusi kuukautta siitä, kun asiaa koskeva verotarkastuskertomus tai -kirje on lähetetty asiakkaalle. Oikaisuvaatimusten käsittelyajan alkamisajankohta tulisi olla edellä selostetun mukaisesti oikaisuvaatimuksen saapuminen säännönmukaisen verotuksen jälkeen riippumatta siitä, onko asiakasta kuultu veronkorotuksen määrittämisestä.

Verohallinnon käytännön mukaan oikaisuvaatimusten käsittelylle on asetettu tavoiteajaksi enintään yhden vuoden käsittelyaika, joka noudattaa hallituksen esityksen luonnoksessa todettua ihmisoikeustuomioistuimen kantaa yhden vuoden käsittelyajasta oikeusastetta kohden.

Verotarkastuskertomusten ja -kirjeiden perusteella tehtävien viiden vuoden oikaisujen osalta käsittelyaika on laskettu tarkastuskertomuksen tai -kirjeen saapumisesta maksuunpanevaan yksikköön eli jo aikaisemmasta ajankohdasta kuin ihmisoikeustuomioistuimen tapauskäytännön mukaan määrittäystä tarkastuskertomuksen tai -kirjeen lähettämisestä asiakkaalle. Näiden osalta on noudatettu kuuden kuukauden käsittelyaikaa. Jos verohallinnon kokonaiskäsittelyaika määritettäisiin näissä tapauksissa vuoden mittaiseksi, tulisi näistä asioista tehty oikaisuvaatimukset käsitellä myös kuudessa kuukaudessa (verotuksen oikaisun käsittelyaika 6 kk + siitä tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittelyaika 6 kk = yhden vuoden käsittelyaika). Nämä tapaukset ovat kuitenkin usein vaativuusasteeltaan ja tarvittavien selvitysten osalta monimutkaisempia kuin säännönmukaisesta verotuksesta tehty oikaisuvaatimukset, joten näiden käsittelyyn tulisi myös voida soveltaa yhden vuoden käsittelyaikatavoitetta oikaisuvaatimuksen vireille tulosta lukien.

Käsittelyaika-arviosta erityisesti Konserniverokeskuksen ennakkotieto- ja veronoikaisuasioissa

Ennakkotietoasioissa Konserniverokeskuksen asiakasyhtiöt nykyään entistä useammin kiirehtivät hakemuksensa käsittelyä joko heti itse hakemuksessa tai eri tavoin hakemuksen käsittelyaikana. Hakijoille on yleensä puhelimitse ilmoitettu arvioitu ohjeellinen kokonaiskäsittelyaika ja käsittelyn aikana arvioitu jäljellä olevaa käsittelyaikaa. Näiden kokemusten perusteella on ennustettavissa, että hakijat tulevat usein pyytämään uutta ehdotettua kirjallista käsittelyaika-arviota. Näin varsinkin kun Konserniverokeskuksen asiakasyhtiöt käyttävät yleensä verokonsultteja ja muita asiamiehiä ennakkotieto- ja veronoikaisuasioissa.

Konserniverokeskuksen asiakasyhtiöiden oikaisuvaatimuksista voidaan todeta, että verotarkastuksen perusteella toimitettuihin veronoikaisuihin vero-

velvollisen vahingoksi tarkastuksen kohteena oleva yhtiö saattaa oikaisuvaatimuksessaan oikaisulautakunnalle esittää kokonaan uutta selvitystä tai pahimmassa tapauksessa vasta tuolloin ensi kertaa esittää tarvittavia tosiseikkoja ja selvityksiä. Näin varsinkin laajoissa verotustapauksissa, kuten siirtohinnoittelu-, veronkierto-, yritysjärjestely- ym. tapauksissa, joissa tosiseikkojen selvittely on useimmiten aikaa vievää. Nykykäytännössä tarkastettavalle yhtiölle on varattu vähintään kaksi kuulemiskertaa (lähetettävässä alustava ja lopullinen verotarkastuskertomus). Käsittelyn joutuisuuden edistämiseksi huomio kiinnittyy liiaksi vain hallintoviranomaisen ajankäyttöön, vaikka todellisuudessa lukuisat asianosaisen kuulemiset ja ilman määräaika-aikaa olevat asianosaisen mahdollisuudet korjata, muuttaa ja peräti vaihtaa alun perin esitetyt selvitykset viivyttävät käsittelyprosessia. Ei ole tarkoituksenmukaista, että veronoikaisu tai veronoikaisun johdosta tehty oikaisuvaatimus jouduttaisiin lähtökohtaisesti valmistelevaan ennalta määritellyssä asian laatuun ja laajuuteen nähden liian lyhyessä määräajassa.

Hallituksen esitysluonnoksessa (sivulla 21) esitetty näkemys, jonka mukaan vaatimus asianosaiselle pyynnöstä annettavan käsittelyaika-arvion kirjallisesta muodosta lisäisi työmäärää vain vähäisesti, ei aina toteutune ennakkotieto- ja veronoikaisuasioissa. Ehdotettu uusi kirjallinen käsittelyaika-arvio saattaa lisätä uuden vaiheen käsittelyyn vieden samalla aikaa varsinaisen asian valmistelulta. Kun ennakkotieto- ja veronoikaisuasiat ovat usein laajoja tosiseikkaselvityksiä vaativia asiakokonaisuuksia, joihin saattaa liittyä monimutkaisia laintulkintatilanteita, käsittelyajan arvioiminen on ainakin heti hakemuksen tai oikaisuvaatimuksen saavuttua ilman erityistä valmistelua lähes mahdotonta. Luonnoksen mukaan (s. 30) käsittelyaika-arvion tulee olla mahdollisimman totuudenmukainen ja oikeassa suhteessa asian laatuun ja sen tapauskohtaisiin olosuhteisiin nähden. Luonnoksessa ei kuitenkaan mainita tarkemmin, miten käsittelyaika-arviossa tulisi huomioida muun muassa asian ratkaisemiseksi tarvittavien lisäselvitysten hankkimiseen kuluva käsittelyaika.

Ehdotettu uudistus lisäisi työmäärää siinä vaiheessa, kun varsinaista asiaa käsittelevältä hallintoviranomaiselta pyydetään lausunto viivästysvalituksen johdosta. Myös käsittelyaika-arvioiden kirjaaminen asiankäsittelyjärjestelmään ja seuranta vaativat resursseja. Hallituksen esitysluonnoksesta ei tarkalleen selviä, annetaanko ehdotettu kirjallinen käsittely-aika-arvio vain kertaalleen vai voidaanko kerran annettua arvioita muuttaa tai korjata hallintoviranomaisen aloitteesta silloin, kun käsittelyajassa on mahdotonta pysyä asian ratkaisemiseksi tarvittavien selvitysten viivästyessä tai muusta perustellusta syystä.

Viivästysvalituksen asianosaiset

Hallituksen esitysluonnoksen mukaan viivästysvalituksen saisi tehdä vain asianosainen. Verotusta koskevissa asioissa asianosaisena voi olla myös Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö. Hallituksen esityksen perusteella on epäselvää tarkoitetaanko asianosaisella myös julkista asianosaista. Jos esityksessä ei ole tarkoitettukaan, että julkinen asianosainen voisi tehdä viivästysvalituksen, olisi hyvä, jos ainakin hallituksen esityksen perusteluissa olisi maininta, että asianosaisella tarkoitetaan esityksessä yksityistä asianosaista.

Viivästysvalituksen suhde hallintokanteluun

Hallituksen esitysluonnoksen (s. 20) mukaan tuomioistuimien tai muu viivästysvalitusta käsittelevä lainkäyttöelin arvioisi käsittelyajan kohtuullisuutta laissa säädettyjen kriteerien pohjalta. Lainkäyttöviranomaisella ei olisi toimivaltaa arvioida hallintoviranomaisen toimintaa muilta osin eikä keinoja puuttua sen toimintaan valvonnallisessa tarkoituksessa. Asianosainen ja muutkin henkilöt voisivat myös vastaisuudessa saattaa kysymyksen viranomaisen passiivisuudesta laillisuusvalvojan arvioitavaksi.

Verohallinnon näkemyksen mukaan hallintokantelun soveltamisalasta suhteessa viivästysvalitukseen tulisi säätää tarkemmin, jotta välttyttäisiin viranomaisen käsittelyn viivästyessä kahdelta erilliseltä käsittelyprosessilta. Verohallinnon käsityksen mukaan samaan asiaan kohdistuva rinnakkainen käsittelyprosessi ei tue selkeää oikeussuojajärjestelmää eikä henkilöresurssien järkevää käyttöä.

Lopuksi

Verohallinto pitää uudistusta hyvänä ja hallinnon asiakkaiden oikeusturvapäätöksistä perusteltuna ja asianmukaisena. Lainsäädäntöuudistus tulee omalta osaltaan tehostamaan hallintotoimintaa.

Sinänsä on kannatettavaa, että käsittelyaikoihin kiinnitetään huomiota, niitä määritellään ja seurataan ja myös ohjeellisia käsittelyaikoja julkaistaan. Kukin yksittäinen tapaus tulisi ratkaista joutuisasti, mutta asianosaisen oikeusturvan kannalta laadukkaasti. Laadukkaan ja oikean ratkaisun edelle ei kuitenkaan saisi asettaa epärealistisia, nopean käsittelyn aikavaatimuksia.

Verohallinnon huolenaiheena on resurssien riittävyys. Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa on kiinnitetty huomiota myös tähän seikkaan mainitsemalla, että viranomaisille tulisi pystyä takaamaan riittävät resurssit. Tällä hetkellä Verohallinnossa on vireillä suhteellisen paljon tapauksia, joissa käsittelyajat venyvät ainakin tällä hetkellä varsin pitkiksi eikä oikaisuvaatimusten ja viiden vuoden oikaisujen osalta pystytä pitämään kaikkien tapauksien käsittelyaikoja alle vuoden (oikaisuvaatimukset) tai alle kuuden kuukauden (viiden vuoden oikaisu). Ehdotuksen mukaisesti tulee huomioitavaksi tapauksen ominaispiirteet ja tällöin laajemmat, enemmän selvittelyä vaativat tapaukset voidaankin käsitellä siten, että asiaryhmälle määritelty odotettavissa oleva käsittelyaika ylittyy, mutta tapauksen laatu huomioiden käsittelyaika säilyy silti kohtuullisena.

Verohallinto ehdottaa, että kirjallisen käsittelyaika-arvion antamista rajoitettaisiin niin, että käsittelyaika-arvion voisi pyytää vasta kun viranomaisen ilmoittama odotettavissa oleva käsittelyaika olisi umpeutumassa. Tämä vähentäisi käsittelyaika-arvion antamisesta hallinnolle aiheutuvaa työtä. Tällöin ei syntyisi tilanteita, joissa asiakkaat säännönmukaisesti liittäisivät kirjallisen käsittelyaika-arviopyynnön jättäessään oikaisuvaatimuksen. Kirjallisen käsittelyaika-arvion pyytäminen ei saisi johtaa siihen, että sillä on vaikutusta töiden tekemisjärjestykseen vaan asiat tulisi käsitellä pääsääntöisesti vireilletulojärjestyksessä.

Verohallinnossa käynnistymässä olevan valmisohjelmistohankkeen johdosta tietojärjestelmiin tehtävät muutokset pyritään rajaamaan pakollisiin lainsäädäntömuutoksista aiheutuviin muutoksiin. Muutosverotuksessa ei ole tällä hetkellä käytössä asianhallintaa ja tämän johdosta seurantajärjestelmiin tehtävien muutosten toteuttaminen on työlästä ja kallista. Ilmeisesti valmisohjelmiston myötä Verohallinnossa otetaan asioiden käsittelyssä käyttöön asianhallinta, jota kautta voidaan seurata asioiden käsittelyaikoja kaikkien valmisohjelmistossa olevien verolajien osalta. Tämän johdosta ehdotetaan lakiuudistukseen säädettäväksi seurantajärjestelmien laatimiseen pitkä siirtymäsäännös, jotta niiden vaatimat muutokset seurantajärjestelmiin voitaisiin huomioida vasta valmisohjelmistoon.

Pääjohtajan estyneenä ollessa
ylijohtaja

Pekka Ruuhonen

johtava asiantuntija

Kari Aaltonen